

Хроленко Олена Андріївна

старший викладач кафедри морської англійської мови
Національного університету «Одеська морська академія», Одеса, Україна
E-mail: semenovochkaaa@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8971-4856>

Мілошунас Вероніка Віталіївна

старший викладач кафедри морської англійської мови
Національного університету «Одеська морська академія», Одеса, Україна
E-mail: vmiloshunas@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9286-8445>

Писаревська Валерія Андріївна

викладач кафедри морської англійської мови
Національного університету «Одеська морська академія», Одеса, Україна
E-mail: valeriepisarevskiaa@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2750-2903>

Бортняк Аліна Олександрівна

викладач кафедри морської англійської мови
Національного університету «Одеська морська академія», Одеса, Україна
E-mail: alinachernomorets56@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-5699-5571>

Роль інтерактивних технологій в організації навчання майбутніх судноводіїв іншомовного діалогічного мовлення

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю сучасної підготовки фахівців морської галузі за міжнародними освітніми стандартами. Метою дослідження є організація навчання майбутніх судноводіїв іншомовного діалогічного мовлення засобами інтерактивних технологій. Для досягнення цієї мети використано методи: аналіз методично-педагогічної та професійно спрямованої літератури морської галузі, вивчення та порівняння наявних визначень поняття «інтерактивні технології», моделювання алгоритму роботи з організації навчання майбутніх судноводіїв іншомовного діалогічного мовлення за допомогою інтерактивних технологій. У статті проаналізовано наявні визначення поняття «інтерактивні технології навчання» та виведено власне узагальнювальне поняття. Визначено особливості застосування інтерактивних технологій у навчальному процесі морських вишів; встановлено комунікативні ситуації професійного характеру для відпрацювання вмінь англomовного діалогічного мовлення майбутніх судноводіїв; розглянуто роботу з такою інтерактивною технологією, як кейс-метод, стосовно навчання майбутніх судноводіїв англomовного діалогічного мовлення та встановлено переваги застосування: кейси ґрунтуються на реальних морських сценаріях; під час обговорення кейсу інтегруються знання з навігації, безпеки мореплавства, права та англійської мови; обговорення різних шляхів розв'язання проблеми стимулює аргументоване мовлення та інтенсивну практику професійного говоріння, а також розвиток навичок командної роботи для подальшої спільної взаємодії в екіпажі. Етапами проведення кейсів є: підготовча робота, що орієнтована на вибір ситуацій з урахуванням фаху судноводіння; ознайомлення курсантів з морською проблемною ситуацією; виокремлення ключового питання, яке підлягає дослідженню, та його покрокове вирішення; здійснення пошуку додаткової інформації з проблеми; вибір у групі найбільш оптимального варіанта розв'язання проблеми; захист представленого рішення перед аудиторією; оцінювання мовної роботи курсантів викладачем англійської мови та їх професійних знань викладачем фахової дисципліни.

Ключові слова: іншомовне діалогічне мовлення, інтерактивні технології, кейс-метод, організація навчання, майбутні фахівці морської галузі.

Вступ. Сучасна підготовка фахівців морської галузі має відповідати вимогам суспільства та динамічним умовам ринку, що зумовлює необхідність навчання майбутніх українських судноводіїв за міжнародними освітніми стандартами. Конкурентоспроможність у професійному іншомовному середовищі вимагає від них високого рівня володіння мовою міжнародного спілкування. У нормативному документі «Морська доктрина України на період до 2035 року» (2009) зазначається, що одним із пріоритетних завдань є розвиток кадрового потенціалу українських моряків, здатних у майбутньому забезпечувати реалізацію національних інтересів держави на міжнародній арені. У цьому контексті вільне володіння усним мовленням іноземною мовою набуває першочергового значення.

У професійній діяльності судноводії здійснюють комунікацію іноземною мовою під час виконання морських операцій, віддавання наказів, пояснення маршруту, організації роботи судна відповідно до міжнародних норм, ведення документації, інструктажу екіпажу, а також під час взаємодії з портовою адміністрацією, лоцманами, митними службами та судовласниками зарубіжних морських компаній. Цей факт підтверджується одним із положень Міжнародного Кодексу з управління безпечною експлуатацією суден та запобігання забрудненню (1993), в якому зазначено, що «судноводії повинні бути здатними ефективно вирішувати комунікаційні проблеми на морі, мінімізуючи непорозуміння під час зв'язку. Це стосується перемовин між судном і береговими службами, між рятувальними та аварійними суднами, а також між судовласниками та адміністрацією морських портів». Зазначене положення підкреслює особливу значущість іншомовної усної підготовки у вищих морських навчальних закладах. У цьому контексті виникає потреба в оновленні методичних підходів до формування їх іншомовної комунікативної компетентності. Тому актуальним завданням освітан нині є вдосконалення мовної підготовки майбутніх судноводіїв та оптимізація навчального процесу у морських закладах освіти.

Одним із перспективних педагогічних напрямів є запровадження інтерактивних технологій у навчальний процес. Проблему інтерактивного навчання досліджували чимало вітчизняних та зарубіжних учених: Т. Коваль, Н. Кочубей, В. Кремень, Л. Морська, І. Підласий, Л. Пироженко, О. Пометун, Т. Розумна, Т. Сердюк, О. Сидорук, С. Скрипник, Л. Хоружу, І. Аджай, І. Анас та А. Мусдарія, С. Ешонкулова, Г. Лю, С. Сентхамарай та інші. Суттєві наукові здобутки цих учених відображено в таких напрямках, як: обґрунтування методологічних засад і систематизація інтерактивних методів навчання (Пометун, 2004, 2021); створення цілісної інтегративної моделі, що передбачає комплексне застосування методів, засобів і організаційних форм навчального процесу з метою досягнення запланованих результатів (Коваль, Кочубей, 2011); формування освітнього середовища, орієнтованого на забезпечення комфортних умов навчання, в яких студенти можуть усвідомлювати власну успішність і реалізовувати інтелектуальний потенціал (Розумна, 2015); розроблення комплексу інтерактивних матеріалів для студентів та викладачів закладів вищої освіти, які викладають іноземну мову (Аджай, 2023; Ешонкулова, 2020; Асадчих, Сорокіна, Перелома, Попова, Конотопет, 2024), а також наукових праць, присвячених уточненню базових категорій інтерактивної методики (Анас, Мусдарія, 2018); використання інтерактивних викладацьких стратегій (Сентхамарай, 2018); вивчення розвивального характеру педагогічних інтерактивних технологій (Карімова, 2024). Все це демонструє значний потенціал інтерактивних технологій і передбачає ефективність їх застосування також і під час навчального процесу в морських закладах вищої освіти.

Хоча сучасна педагогічна наука значною мірою висвітлює питання навчання майбутніх фахівців морської галузі іноземної мови для професійного спілкування, організація формування іншомовного діалогічного мовлення у майбутніх судноводіїв засобами інтерактивних технологій досі не отримала достатнього наукового обґрунтування. Досі зберігаються суперечності між: 1) потребою у природному іншомовному спілкуванні курсантів і обмеженими можливостями розвитку таких навичок у немовному середовищі; 2) необхідністю ефективної міжкультурної комунікації та реальною готовністю майбутніх судноводіїв застосовувати професійний морський дискурс, враховуючи моделі поведінки учасників у процесі співпраці; 3) потребою в активній мовленнєвій взаємодії між комунікантами та наявними вміннями курсантів вільно оперувати професійною інформацією під час іншомовної діяльності. Усе це зумовлює потребу в подальших наукових дослідженнях і глибшому аналізі зазначеної проблеми. Тому **метою** нашої роботи є організації навчання майбутніх судноводіїв іншомовного діалогічного мовлення засобами інтерактивних технологій.

Мета та завдання дослідження. Завдання дослідження: 1) визначити різні інтерпретації поняття «інтерактивні технології навчання» та сформулювати узагальнювальне визначення; 2) з'ясувати особливості застосування інтерактивних технологій у процесі навчання майбутніх судноводіїв; 3) визначити комунікативні ситуації професійного характеру для відпрацювання вмінь англomовного діалогічного мовлення майбутніх судноводіїв; 4) розглянути роботу з такою інтерактивною технологією, як кейс-метод, у контексті навчання майбутніх судноводіїв англomовного діалогічного мовлення.

Матеріали та методи дослідження. Матеріалами та методами дослідження були: аналіз методично-педагогічної та професійно спрямованої літератури морської галузі, вивчення та порівняння наявних визначень поняття «інтерактивні технології», моделювання алгоритму роботи з організації навчання майбутніх судноводіїв іншомовного діалогічного мовлення за допомогою інтерактивних технологій.

Результати дослідження. Логіка дослідження пропонує розглянути термін «інтерактивні технології». У науковій літературі цей термін розглядається як багатогранне педагогічне явище, що має різні інтерпретації. Зокрема, дослідники Т. Коваль, Н. Кочубей (2011) визначають їх як цілісну інтегративну систему, яка забезпечує комплексне застосування методів, засобів і форм навчання для досягнення освітніх результатів. Інші науковці (Пометун, 2021) трактують їх як систему спеціально організованих навчально-пізнавальних дій, що ґрунтуються на активній взаємодії та міжособистісному спілкуванні. Дослідники І. Прокопенко, В. Євдокімов (2005) підкреслюють їхній організаційний складник, адже інтерактивне навчання спрямоване на забезпечення колективної діяльності групи шляхом взаємодії всіх учасників. Окремо виділяється функція організації зручного освітнього середовища, яке сприяє розвитку відчуття успішності студентів і розкриттю їхніх інтелектуальних можливостей, тоді як викладач виступає більше консультантом, ніж традиційним джерелом знань (Розумна, 2015). Важливим чинником вважається педагогічна майстерність у процесі взаємодії, що поєднує використання технічних засобів і методичних матеріалів (Андрущенко, 2018). Крім того, інтерактивне навчання осмислюється як діалогічний процес, у якому відсутнє домінування однієї особи чи погляду (Боднар, 2024). Узагальнюючи різні підходи, можна констатувати, що інтерактивні технології розглядаються як комплексна система організації освітнього процесу, що поєднує методи, форми й засоби навчання та спрямована на активну міжособистісну взаємодію, співпрацю і розвиток комунікативних та пізнавальних умінь здобувачів освіти.

Доцільно підкреслити, що інтерактивні методи навчання, на відміну від традиційних, ґрунтуються на активній взаємодії всіх учасників через діалогову організацію навчального процесу (Хроленко, Мілошунас, Писаревська, 2025). Завдяки цьому курсанти розвивають критичне та логічне мислення, набувають навичок командної роботи, вчать розв'язувати професійні проблеми, аналізуючи умови та додаткові дані, а також самостійно ухвалювати рішення і брати участь у фахових дискусіях.

Щодо особливостей застосування інтерактивних технологій у навчальному процесі морських закладів вищої освіти, то нами виокремлено такі: 1) відпрацювання практичних навичок – використання іноземної мови в конкретних ситуаціях, пов'язаних із діяльністю судноводіїв; 2) відпрацювання стандартних морських комунікаційних фраз (Standard Marine Communication Phrases) в інтерактивному режимі (виклики портових служб, судно-судно, передавання повідомлень про небезпеку); 3) імітація реальних ситуацій на судні за допомогою сюжетно-рольових ігор та кейсів (наприклад, доповідь капітанові про несправність судна, проведення інструктажу з безпеки, переговори з лоцманом або агентом у порту); 4) використання автентичних відео (інтерв'ю з моряками, інструктажі, репортажі) з подальшою драматизацією сюжетів; 5) створення інтерактивних презентацій, вебсторінок або відеоінструкцій англійською мовою на морську тематику (наприклад, про запобігання забрудненню моря чи роботу певного механізму); 6) використання інтерактивних мобільних застосунків, що особливо актуально для курсантів, які перебувають на практиці і не мають доступу до навчальних матеріалів у закладі освіти (наприклад, такі спеціалізовані морські навчальні платформи: Maritime Learning Hub, SeaSkill Mobile App (Maritime Trainer), Memrise, ELSA Speak).

Зазначимо, що існують також додатки для вивчення морських правил, які використовуються в навчальному процесі як джерело термінології. Такі застосунки не є курсами англійської мови, проте становлять цінне джерело професійної лексики, наприклад, ColRegs NavLights & Shapes призначений для вивчення Міжнародних правил запобігання зіткненню суден (Colregs). Він допомагає засвоїти професійну термінологію та фрази, пов'язані з навігацією та безпекою.

Наголосимо, що в нашій педагогічній практиці в Національному університеті «Одеська морська академія» на навчально-науковому інституті навігації ми намагаємося активно запроваджувати інтерактивні технології у процес навчання англійською мовою судноводіїв. Навчальний процес ґрунтується на активній взаємодії всіх курсантів та зворотному зв'язку між ними і викладачем. Завдяки цьому учасники не лише опановують англійську мову, а й розвивають критичне мислення, навички командної роботи, здатність розв'язувати фахові проблеми, самостійно ухвалювати рішення та брати участь у професійних дискусіях. Для тренування англійською мовою ми застосовуємо такі основні інтерактивні технології: метод «case-study», який передбачає аналіз професійних ситуацій для вироблення практичних рішень: тут інтегруються знання з навігації, безпеки судноплавства, права (наприклад, COLREG) та англійської мови; рольові та ділові ігри, які орієнтовані на формування комунікативних навичок у реальних мовленнєвих ситуаціях; проєктну роботу, яка спрямована на розвиток дослідницьких та аналітичних здібностей курсантів.

Викладач застосовує в процесі навчальної діяльності ту технологію, яку він вважає більш доцільною для певного заняття з урахуванням потреб як усієї групи, так і кожного курсанта. Це дає змогу кожному курсантові розкрити свій творчий потенціал, продемонструвати обізнаність із фаховим матеріалом та проявити іншомовні комунікативні вміння.

Під час навчання англomовного професійного діалогічного мовлення викладачем опрацьовується широкий спектр типових комунікативних ситуацій. Однак слід визнати, що ситуації, які розглядаються, не охоплюють усього діапазону можливих елементів комунікативної взаємодії, з якими можуть стикнутися майбутні судноводії. Тому під час добору тем для тренування спілкування, розподілу мовленнєвих умінь у змісті кожної теми, а також визначення потенційних ролей курсантів професійні потреби здобувачів освіти мають залишатися головним пріоритетом.

Нами були розроблені навчальні професійно орієнтовані ситуації для формування іншомовної комунікативної компетентності курсантів з урахуванням їхнього фаху – судноводії. Представимо ці ситуації.

1. Соціальна та бортова комунікація: знайомство з екіпажем і обмін персональними даними.
2. Оцінка умов: отримання, обговорення та аналіз метеорологічних даних.
3. Навігаційне планування (якірна стоянка): вибір місця для якірної стоянки та прогнозування можливих ризиків.
4. Лоцманські операції: переговори з лоцманською станцією для безпечного входу в акваторію порту.
5. Адміністративні процедури: прийом на борт представників портової адміністрації, митного та санітарного контролю.
6. Вантажні операції: планування та обговорення деталей вантажних робіт.
7. Коригування курсу: проведення переговорів щодо зміни маршруту через погіршення погодних умов, надання послуг лоцманського супроводу.

Під час роботи з такими професійно орієнтованими ситуаціями курсанти цілеспрямовано розвивають навички англomовного діалогічного мовлення, а саме: здатність реагувати на репліки, чітко подавати професійну інформацію, висловлювати власні погляди та вести переговори. Вони також навчаються чітко аргументувати свою позицію, спонукати співрозмовника до дії, пропонувати альтернативні варіанти вирішення проблеми та уточнювати деталі питань, що обговорюються.

Наведемо приклад роботи з такою інтерактивною технологією, як кейс-метод (case-study), під час якої курсанти аналізують професійно орієнтовані ситуації з метою вироблення практичних рішень у професійних контекстах. Вважаємо за необхідне наголосити, що кейс-метод у навчанні іноземних мов в Україні перебуває на стадії розвитку і досі не має чіткого алгоритму імплементації в освітній процес морських закладів вищої освіти.

Етапами підготовки та проведення кейсів на заняттях з іноземної мови є такі: 1) підготовча робота, що орієнтована на вибір ситуацій за темою, що вивчається, необхідних для відпрацювання проблем, які можуть виникнути в подальшій професійній діяльності та розроблення самого кейсу; 2) ознайомлення курсантів із конкретною проблемною ситуацією, яку потрібно розв'язати; повідомлення актуальності теми, розкриття її проблематики, окреслення пунктів для обговорення; 3) виокремлення ключового питання, що підлягає вирішенню; з'ясування сутності проблеми; розподілення на етапи її розв'язання; 4) здійснення пошуку додаткової інформації з проблеми, висунування спільних гіпотез щодо можливих шляхів та способів її розв'язання; підготовка власних варіантів щодо можливостей вирішення цього комунікативного завдання та їх обговорення в малих групах; 5) вибір у групі найбільш оптимального варіанта вирішення проблеми з наведенням обґрунтованих доказів щодо практичної реалізації запропонованого рішення; підготовка правильного мовного оформлення виступу; 6) виступ перед аудиторією в групі, захист вибраного рішення, відповіді на уточнювальні запитання інших учасників кейсу; загальна групова дискусія, під час якої обговорюються всі запропоновані варіанти рішень; 7) коментування та оцінювання мовної роботи курсантів викладачем іноземної мови та їхніх професійних знань запрошеним викладачем фахової дисципліни.

Робота над кожним кейсом передбачає, що на початку його опрацювання курсанти отримують завдання від викладача («Home challenge») та рекомендації щодо його реалізації. Тобто на початку роботи з кейсом на занятті курсанти вже володіють інформацією з теми, яка передбачається до обговорення. Зазвичай кейс належить до завершального етапу опрацювання теми змістового модуля, слова та фрази з теми вже вивчено, тексти опрацьовано, передмовленнєву роботу проведено, тобто робота з кейсом спрямована на активізацію матеріалу під час мовленнєвої практики. Наведемо приклад алгоритму роботи з одним із кейсів за темою «Неочікувана перевірка вантажу».

Home challenge 1. Watch the documentary video fragment about Customs clearance – the formal process of getting permission to enter the port. Think over all the steps which are obligatory to proceed. Read the professional information on this topic in your textbooks in Ukrainian.

Class challenge 2. Work on case-study.

Ролі: *Captain John Miller* – капітан торгового судна, досвідчений, але втомлений після тривалого рейсу. *Customs Officer Sarah Jenkins* – головний митний офіцер, професійна людина, дотримується правил. *Customs Officer Ben Hayes* – молодший офіцер, що відповідає за перевірку документації.

Передісторія: *Vessel:* The Atlantic Voyager (Container Ship, registered in Malta). *Captain:* John Miller. *Route:* Rotterdam, Netherlands → Grimsby, UK. *Cargo Manifest:* General merchandise, including machinery parts, packaged food, and industrial chemicals (all legally declared). *Current Situation:* The vessel has just docked in Grimsby. Due to recent security alerts, the UK Border Force has initiated a full random inspection of all incoming cargo from the continent, focusing particularly on documentation discrepancies and undeclared goods.

Проблема/Ситуація: Upon preliminary check, Officer Hayes notices a minor typographical error in the batch number for one container's content. The manifest states B5771A, but the attached supplier invoice states B5717A. Customs Officer Jenkins is informed that a sniffer dog reacted to the exterior of this same container, although the dog is not specifically trained to detect polymer resin. The officers suspect this could be a cover for something else, possibly prohibited items, and decide to hold the container for a full inspection.

The task of the Captain: 1) explain the potential paperwork error and assure the officers it is merely administrative, 2) defend the integrity of his ship and crew, 3) negotiate the fastest possible resolution to avoid costly delays.

Goal: Convince Customs Officer Jenkins to allow the container to be sealed and moved to a quarantine area for inspection *after* the ship starts unloading other cargo, thus minimizing the overall delay to the vessel's schedule.

Ключові мовленнєві завдання: 1. *Greetings and Confirmation:* Initiate the conversation professionally. 2. *Explanation and Assurance:* Explain the paperwork error and guarantee the integrity of the cargo (use modal verbs like must, should, can for certainty and possibility). 3. *Inquiry:* Ask direct questions about the sniffer dog's reaction and the exact inspection procedure. 4. *Negotiation:* Propose an alternative, time-saving solution (e.g., Could we possibly move the container to a dedicated holding bay while we proceed with unloading the rest?). 5. *Closing:* Conclude the discussion politely, reiterating compliance.

Запропоновані початки діалогу. **Captain Miller:** Good morning, Officers. I understand you have some concerns regarding the Atlantic Voyager's cargo. How can I assist you with the customs clearance? **Customs Officer Jenkins:** We appreciate your cooperation, Captain, but according to security protocol, we have to investigate any suspicion thoroughly. **Junior Officer Ben Hayes:** Captain Miller, I have cross-referenced the manifest with the supplier's Bill of Lading. There appears to be a typographical error in the batch number. We need clarification on that discrepancy immediately. Can you verify the number?

Challenge 3. Work in groups of three. Dramatize the situation in class. Choose your roles independently. Ensure that all the participants are involved in solving the problem.

Наприкінці роботи з кейсом викладач підбиває підсумки, коментуючи роботу груп і оцінюючи діяльність кожного курсанта. Можна також провести оцінювання іншомовної комунікативної діяльності за участю інших курсантів групи, надавши їм картки оцінювання кожного виступу, тобто визначити, як інші комуніканти сприймають своїх співрозмовників. Для подальшого обговорення результатів слушним елементом може стати відеозапис, який зробить викладач. Після опрацювання кейсу курсанти мають змогу прослухати власний виступ, помітити типові помилки та самостійно оцінити рівень свого мовлення (лексико-граматичні вміння, побіжність мовлення).

Обговорення результатів. Зауважимо, що робота з кейсами є надзвичайно трудомістким процесом для викладача. Вона потребує, по-перше, розроблення самого кейсу з чітким визначенням мети та завдань його опрацювання; по-друге, організації спільної роботи над кейсом в аудиторії. Під час безпосереднього опрацювання кейса викладач виконує роль «судді»: контролює хід роботи та відповідає на запитання, але не надає прямої допомоги у вирішенні проблеми чи ситуації, закладеної в кейсі. Після виконання кожного завдання викладач оцінює роботу кожного курсанта.

Варто відзначити, що кейси, у розробленні яких враховано пропозиції курсантів щодо їхнього змісту, виявляються більш ефективними для формування навичок говоріння. Позитивний вплив на продуктивність роботи також має чітке визначення часу на всіх етапах виконання: як для індивідуального розв'язання завдань, так і для їх групового обговорення за метою досягнення консенсусу.

Висновки. У роботі проаналізовано різні інтерпретації поняття «інтерактивні технології навчання» та сформульовано власне узагальнювальне визначення, яке розглядає інтерактивні технології як комплексну систему організації освітнього процесу, що поєднує методи, форми й засоби навчання, та спрямована на активну міжособистісну взаємодію, співпрацю і розвиток комунікативних та пізнавальних умінь здобувачів освіти – у нашому випадку майбутніх судноводіїв. Визначено особливості застосування

інтерактивних технологій у навчальному процесі морських закладів вищої освіти, а саме: практичне використання іноземної мови в конкретних морських ситуаціях; відпрацювання стандартних морських комунікаційних фраз в інтерактивному режимі; імітацію реальних ситуацій засобами сюжетно-рольових ігор та кейсів; використання автентичних професійних відео з наступною драматизацією сюжетів; створення інтерактивних презентацій; використання інтерактивних мобільних додатків. Встановлено комунікативні ситуації професійного характеру для відпрацювання вмінь англомовного діалогічного мовлення майбутніх судноводіїв, таких як: соціальна та бортова комунікація, оцінка метеорологічних умов, навігаційне планування; лоцманські операції; адміністративні процедури; вантажні операції; коригування курсу. Розглянуто роботу з такою інтерактивною технологією, як кейс-метод, у контексті навчання майбутніх судноводіїв англомовного діалогічного мовлення. Цей метод є особливо ефективним для навчання діалогічного мовлення, оскільки він поєднує професійні знання та комунікативні навички у змодельованих критичних ситуаціях і перетворює вивчення англійської мови з академічної вправи на життєво необхідний професійний інструмент.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в проведенні експериментальної перевірки методичних дій з організації навчання майбутніх судноводіїв іншомовного діалогічного мовлення засобами інтерактивних технологій.

Література

Андрущенко Н. О. Використання інтерактивних методів навчання у закладах вищої освіти. *Інтерактивний освітній простір ЗВО* : матеріали міжвузівського науково-практичного вебінару. Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2018. С. 7–10.

Боднар С. В. Роль ІКТ у процесі формування лінгвокультурної компетентності студентів мовних спеціальностей. *Вісник науки та освіти. Серія : Педагогіка*. 2024. Вип. 13 (19). С. 701–713.

Карімова С. Розвивальний характер педагогічних технологій. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. 2024. Вип.1 (146). С. 16–20.

Коваль Т. І., Кочубей Н. П. Інтерактивні технології навчання іноземних мов. *Наукові записки НДУ ім. Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2011. Вип. 7. С. 25–37.

Міжнародний кодекс з управління безпечною експлуатацією суден та запобігання забрудненню. Резолюція А.741(18). Асамблея Міжнародної морської організації. 1993. URL: <https://docs.cntd.ru/document/1900261>.

Пометун О. І. Інтерактивні методи навчання. *Енциклопедія освіти*. Київ : Юрінком Інтер. 2021. С. 417–419.

Про затвердження Морської доктрини України на період до 2035 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2009 р. № 1307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1307-2009-%D0%BF#Text>.

Прокопенко І. Ф., Євдокімов В. І. Педагогічні технології. Харків : Колеріум. 2005. 192 с.

Розумна Т. С. Формування комунікативної компетентності у інтерактивному навчанні іншомовного спілкування. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Педагогіка і психологія*. 2015. Вип. 1 (9). С. 263–268.

Хроленко О. А., Мілошунас В. В., Писаревська В. А. Формування іншомовної компетентності в діалогічному мовленні майбутніх фахівців морської галузі засобами інтерактивного навчання. *Інноваційна педагогіка*. 2025. Вип. 80 (2). С. 108–113.

Ajaj I. E. The Effectiveness of Interactive Teaching Strategies in Teaching English Language. *Journal of Al-Farahidi's Arts*. 2023. No. 15 (52). P. 483–492.

Anas I., Musdariah A. Being an E-Teacher: Preparing the ESL Teacher to Teach English with Technology. *Journal of English Language Teaching and Linguistics*. 2018. No. 1(1). P. 41–56.

Asadchykh O., Sorokina N., Pereloma T., Popova O., Konotopets V. Mobile applications in developing phonetic competence of the Chinese language. *Global Chinese*. 2024. No. 10 (1). P. 21–36. DOI: <https://doi.org/10.1515/glochi-2023-0027>.

Eshonkulova S. The importance of interactive methods and principles in English language lessons. *Science and Education*. 2020. No. 1(7). P. 356–361.

IMO. Model Course 3.17. Maritime English. London : International Maritime Organization (IMO), 2014. 138 p.

Kumar J. A., Bervell B. Google Classroom for mobile learning in higher education: Modelling the initial perceptions of students. *Education and Information Technologies*. 2019. No. 24. P. 1793–1817.

Liu G. Study on the strategy and its application in the interactive teaching of college English. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. 2017. No. 155. P. 279–282.

Senthamarai S. Interactive teaching strategies. *Journal of Applied and Advanced Research*. 2018. No. 3(1). P. 36–38.

The role of interactive technologies in organizing the teaching of foreign-language dialogic speech to future navigators

Khrolenko Olena

Senior Lecturer at the Department of Maritime English Language
National University "Odesa Maritime Academy", Odesa, Ukraine

Miloshunas Veronika

Senior Lecturer at the Department of Maritime English Language
National University "Odesa Maritime Academy", Odesa, Ukraine

Pysarevska Valeriia

Lecturer at the Department of Maritime English Language
National University "Odesa Maritime Academy", Odesa, Ukraine

Bortniak Alina

Lecturer at the Department of Maritime English Language
National University "Odesa Maritime Academy", Odesa, Ukraine

The relevance of the study is determined by the necessity of modern training of specialists in the maritime industry in accordance with the international educational standards. The purpose of the study is to organize the teaching of foreign-language dialogic speech through the use of interactive technologies. To achieve this goal, the following methods were applied: analysis of methodological, pedagogical and professionally-oriented maritime literature; study and comparison of existing definitions of the concept "interactive technologies"; and modeling of the algorithm for organizing the teaching of foreign-language dialogic communication to future navigators using interactive technologies. The article analyzes the existing definitions of the concept "interactive learning technologies" and proposes a generalizing definition. The specific features of applying interactive technologies in the educational process of maritime higher education institutions are determined. Professionally-oriented communicative situations are established for practicing the skills of English-language dialogical speech of future navigators. The work with such an interactive technology as the case method in teaching the English dialogic speech to future navigators is examined. The advantages of case-method application are defined. They are the following: the cases are based on real maritime scenarios; when discussing the case, knowledge of navigation, maritime safety, law, and English is integrated; the discussion of different ways to solve the problem stimulates argumentative communication, intensive professional speaking practice; and the development of teamwork skills necessary for effective collaboration within a crew. The stages of conducting case studies include: preparatory work, which is focused on selecting situations relevant to navigation; familiarization of cadets with a maritime problem situation; identification of the key issue to be studied and its step-by-step resolution; searching for additional information on the problem; selecting the most optimal solution within the group; presenting and defending the proposed solution before the audience; and evaluating cadets' language performance by the English language teacher as well as their professional knowledge by maritime subject instructor.

Keywords: foreign language dialogic speech, interactive technologies, case method, organization of teaching, future specialists in the maritime industry.

References

Andrushchenko, N. O. (2018). Vykorystannya interaktyvnykh metodiv navchannya u zakladakh vyshchoyi osvity [Using interactive teaching methods in higher educational institutions]. *Interaktyvnyy osvityniy prostir ZVO: materialy mizhvuzivskoho naukovo-praktychnoho vebinaru*. Vinnytsya: VTEI KNTEU, 7–10 [in Ukrainian].

Bodnar, S. V. (2024). Rol IKT u protsesi formuvannya linhvokul'turnoyi kompetentnosti studentiv movnykh spetsial'nostey [The role of ICT in the process of forming linguistic and cultural competence of students of language specialties]. *Visnyk nauky ta osvity. Seriya Pedahohika – Bulletin of Science and Education. Series Pedagogy*, 13 (19), 701–713 [in Ukrainian].

Karimova, S. (2024). Rozvyvalnyy kharakter pedahohichnykh tekhnolohiy [The developmental nature of pedagogical technologies]. *Naukovyy visnyk Pivdenoukrayins'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushyns'koho – Scientific bulletin of South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky*, 1 (146), 16–20 [in Ukrainian].

Koval, T. I., & Kochubey, N. P. (2011). Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya inozemnykh mov [Interactive technologies of teaching foreign languages]. *Naukovi zapysky NDU im. Hoholya. Psykholoho-pedahohichni nauky – Scientific notes of the Gogol National State University. Psychological and pedagogical sciences*, 7, 25–37 [in Ukrainian].

Mizhnarodnyy kodeks z upravlinnya bezpechnoyu ekspluatatsiyeyu suden ta zapobihannya zabrudnennyyu. Rezolyutsiya A.741(18) [International Code for the Management of the Safe Operation of Ships and for Pollution Prevention. Resolution A.741(18)]. (1993). Asambleya Mizhdunarodnoyi mors'koyi orhanizatsiyi. Retrieved from <https://docs.cntd.ru/document/1900261> [in Ukrainian].

Pometun, O. I. (2021). Interaktyvni metody navchannya [Interactive teaching methods]. *Entsyklopediya osvity – Encyclopedia of education*. Kyiv: Yurinkom Inter, 417–419 [in Ukrainian].

Pro zatverdzhennya Mors'koyi doktryny Ukrayiny na period do 2035 roku [On approval of the Maritime Doctrine of Ukraine for the period until 2035] (2009). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 7 zhovtnya 2009 r. № 1307 – Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated October 7, 2009 No. 1307]. Kyiv. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1307-2009-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

Prokopenko, I. F. & Yevdokimov, V. I. (2005). Pedahohichni tekhnolohiyi [Pedagogical technology]. Kharkiv: Kolehium [in Ukrainian].

Rozumna, T. S. (2015). Formuvannya komunikativnoyi kompetentnosti i interaktyvnomu navchanni inshomovnoho spilkuvannya [Formation of communicative competence and interactive teaching of foreign language communication]. *Visnyk Dnipropetrovs'koho universytetu imeni Al'freda Nobelya. Pedahohika i psykholohiya. Pedahohichni nauky – Bulletin of the Alfred Nobel University of Dnipropetrovsk. Pedagogy and Psychology. Pedagogical Sciences*, 1 (9), 263–268 [in Ukrainian].

Khrolenko, O. A., Miloshunas, V. V. & Pysarevs'ka, V. A. (2025). Formuvannya inshomovnoyi kompetentnosti v dialohichnomu movlenni maybutnikh fakhivtsiv mors'koyi haluzi zasobamy interaktyvnoho navchannya [Formation of foreign language competence in dialogical speech of future specialists in the maritime industry by means of interactive learning]. *Innovatsiyna pedahohika – Innovative Pedagogy*, 80 (2), 108–113 [in Ukrainian].

Ajaj, I. E. (2023). The Effectiveness of Interactive Teaching Strategies in Teaching English Language. *Journal of Al-Farahidi's Arts*, 15 (52), 483–492.

Anas, I., & Musdariah, A. (2018). Being an E-Teacher: Preparing the ESL Teacher to Teach English with Technology. *Journal of English Language Teaching and Linguistics*, 1(1), 41–56.

Asadchykh, O., Sorokina, N., Pereloma, T., Popova, O. & Konotopets, V. (2024). Mobile applications in developing phonetic competence of the Chinese language. *Global Chinese*, 10 (1), 21–36. <https://doi.org/10.1515/glochi-2023-0027>.

Eshonkulova, S. (2020). The importance of interactive methods and principles in English language lessons. *Science and Education*, 1(7), 356–361.

IMO. (2014). Model Course 3.17. Maritime English. London: International Maritime Organization (IMO).

Kumar, J. A. & Bervell, B. (2019). Google Classroom for mobile learning in higher education: Modelling the initial perceptions of students. *Education and Information Technologies*, 24, 1793–1817.

Liu, G. (2017). Study on the strategy and its application in the interactive teaching of college English. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 155, 279–282.

Senthamarai, S. (2018). Interactive teaching strategies. *Journal of Applied and Advanced Research*, 3(1), 36–38.

Received: October 29, 2025
Accepted: November 19, 2025
Published: December 30, 2025